

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 10315
Tarih: 24.12.2020

Gülüstun Kılıç KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili
Halkların Demokratik Partisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ederim. 24/12/2020

Gülüstun Kılıç Koçyiğit
Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	25 Aralık 2020	Esas No: 2/3230

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Aralık 2020
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
24 Aralık 2020
No. 758012
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Dünya’da ve Türkiye’de Covid-19 salgını ile beraber yoksulluk krizi daha da derinleşmiş ve hemen her gün karşılaşılan yeni bir soruna kapı aralamıştır. Bu tür kriz dönemlerinden en çok ve en uzun süreli çocuklar etkilenmekte ve aileler bu duruma çaresizce çözüm beklemektedirler. UNICEF ve Save the Children tarafından yapılan araştırmaya göre; dünyada Covid-19 salgını nedeniyle 86 milyon çocuk daha yoksulluğa itilmiş durumdadır. Bu derin yoksulluk karşısında ailelerin birçoğu çocuklarının eğitimlerine bütçe ayıramazken birçok ailede geçimi sağlayanların çocuk olmalarından kaynaklı eğitimlerine devam edemedikleri gerçeği maalesef can yakıcı bir boyuttadır. Bunlara ek olarak yoksulluğun getirdiği bir başka durum ise sağlıklı gıdaya erişemeyen çocukların bağışıklık sistemlerinde olumsuzlukların yaşanması. Büyüme ve gelişim dönemlerini sağlıklı tamamlayamayan çocuklarda çok sayıda hastalık görülebilmektedir. 'Pandemi Döneminde Derin Yoksulluk ve Haklara Erişim Araştırması' başlıklı rapordaki veriler oldukça çarpıcıdır. Derin Yoksulluk Ağı, Heinrich Böll Stiftung Derneği ve Açık Alan Derneği ortaklığında hazırlanan bu rapor korkunç biçimde artan yoksulluk gerçeğini İstanbul ili için gözler önüne sermiştir. Belirtilen çalışmada derin yoksullukla mücadele kapsamında ailelere ulaşılmış ve bir takım yardımlarda bulunulmuştur. Yoksul mahallelerde bulunan hanelere yapılan yardımlarda acilen hayata geçirilmesi gereken başlıklardan söz edilmiştir. Bu konuda hanelere yapılan en yüksek yardımcı gıda/hazır yemek siparişleri ve bebek ile ilgili mama ve bez yardımlarının oluşturduğu belirtilmiştir.

7 milyar nüfusu aşan dünyada, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) 2020 yılı rakamlarına göre 690 milyon insan açlık çekmektedir. Her 4 saniyede 1 insanın açlık sebebiyle hayatını kaybettiği dünyada, bunların büyük çoğunluğunu yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi çocuklar oluşturmaktadır. *Dünyada Gıda Güvenliği ve Beslenmenin Durumu* adlı rapora göre 2019 yılında beş yaşın altındaki çocukların üçte biri ila dörtte birinin (191 milyon) gelişimi sekteye uğramış, ya çok kısa ya da çok zayıf kalmışlardır. Beş yaşın altındaki 38 milyon çocuk ise aşırı kilo sorunu yaşamaktadır. Birleşmiş Milletler rakamlarına göre dünyada her yıl 6 milyon çocuk açlık ve yetersiz beslenme nedeni ile ölmektedir. Bu açıklanan veriler aslında bize şunu hatırlatmaktadır; sağlıklı gıdaya erişim hakkından ve beslenme hakkından mahrum bırakılan milyonlarca çocuk olduğu gerçeği ile karşı karşıyayız.

Beslenme hakkı herkesin; yeterli, güvenli, sağlıklı gıdaya kolayca ve sürekli şekilde, ulaşma hakkını kapsamaktadır. Beslenme, sosyal bir hak olan sağlık hakkıyla da doğrudan ilişkilidir. Bu yüzden sağlık ile beslenme hakkı iç içe geçmiştir. Kabul gören en eski insan haklarından olan beslenme hakkı mutlak bir haktır.

Beslenme hakkı uluslararası insan hakları belgelerine ilk kez 1924 yılındaki Çocuk Hakları Cenevre Bildirgesi ile girmiştir. Bildirgede aç çocukların beslenmesi gerektiği belirtilmiştir. Türkiye bu bildirgeyi kabul eden ilk devletler arasında yer almaktadır. Ayrıca 20 Kasım 1989 tarihinde BM Genel Kurulu Tarafından Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kabul edilmiştir. Bu Sözleşmenin önemi uluslararası hukukta, çocuk haklarını koruyan temel yasa olmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeyi 14/09/1990 tarihinde imzalamış, 9/12/1994 tarih ve 4058 Sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş ve sözleşme, 27/01/1995 günü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Nitekim Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında saydığı sosyal devlet ilkesi çocuk hakları bakımından önemli bir ilkedir. Sosyal devlet ilkesinin gereği devlet, çocuklarının yanında ve haklarını koruyan her türlü hizmette bulunması gereken bir aygıt olmalıdır.

Tüm bu açıklamalar doğrultusunda; ülke genelindeki derinleşen yoksulluğu azaltabilmek, sosyal devlet ilkesi gereği mevzuatlarda bu yönde değişiklikler yapmak ve ailelere 0-5 yaş grubundaki çocuklarının her biri için ayrı ayrı olmak üzere ücretsiz mama, bez ve süt desteği ile nakdi yardım ödemesi sağlamak adına işbu teklifi hazırlamak gereği hasıl olmuştur. Beslenme hakkı gibi en temel haklar karşısında devletin belirtilen hakla ilgili görevlerini yerine getirmesi gerekmektedir. Çünkü kişilerin sırf insan olduklarından dolayı sahip oldukları düşünülen bu haklar, kişilerin insan olanaklarını gerçekleştirebilmelerinin önkoşullarıdır. Ancak dolaylı olarak –tanınan haklarla ve ilgili kurum ve kuruluşlar aracılığıyla- korunabilirler. Nitekim temel insan hakları kategorisinden ayrık olarak devletin beslenme hakkını sağlayabilmesi için edimde bulunması gerekir.

SOSYAL HİZMETLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 12- Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgari ücretin aylık net tutarı ve altında olanların 0-5 yaş grubundaki çocuklarının her biri için ayrı ayrı olmak üzere ücretsiz mama, bez ve süt desteği ile nakdi yardım ödemesi yapılır. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile yapılacak yardımın miktarı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.